

ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΛΙΑΣ, ΥΠΟΤΡΟΠΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΜΠΕΛΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΑΜΠΕΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

Οι ονομασίες τους στην ελληνική βιβλιογραφία
ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΔΡ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΡΚΟΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ
ΑΤΤΙΚΗ | 2023

Το πόνημα που κρατάς –πλέον θα αποκαλείται *Οδηγός*– είναι ένα βοήθημα που αρχικό σκοπό είχε να καταγραφούν οι ονομασίες και τα συνώνυμα των γηγενών ποικιλιών της αμπέλου. Στη συνέχεια, εμπλουτίστηκε με σύντομα πληροφοριακά στοιχεία για καθεμιά ποικιλία χωρίς ωστόσο να αποτελεί αποθετήριο στοιχείων πλήρους αποδελτίωσης των βιβλιογραφικών πηγών. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν τον τόπο καλλιέργειας της ποικιλίας, τον χρωματισμό της επιδερμίδας των ραγών της, και τη χρήση του καρπού· σε ορισμένες περιπτώσεις παρατίθενται επιπλέον αξιοσημείωτα στοιχεία που αφορούν κυρίως την προέλευση ή τη σημαντικότητά της. Σε κάθε περίπτωση οι πληροφορίες αντλήθηκαν από την εκάστοτε βιβλιογραφική πηγή με βάση την αρχή της ελάχιστης (ή μηδενικής) επέμβασης.

Ο *Οδηγός* θα πρέπει να θεωρηθεί ως το εφελτήριο για στοχευμένα αναζήτηση και περιπλάνηση στην ελληνική βιβλιογραφία: χρησιμοποιήθηκαν εξειδικευμένες επιστημονικές εργασίες, όπως αμπελογραφικές περιγραφές πανεπιστημιακής εκπαίδευσης ή γεωτεχνικού ενδιαφέροντος, αλλά επίσης και πηγές ευρύτερου λαογραφικού χαρακτήρα θέτοντας ως βάση την παραδοχή ότι η γλωσσική συνέχεια αποτελεί τον εκφραστή της γνώσης κάθε εποχής, και ταυτόχρονα τον διαχρονικό σύνδεσμο μεταξύ των ιστορικών περιόδων. Σημειώνεται ότι ο καθηγητής Βασίλειος Λογοθέτης ανέφερε, το έτος 1974, αρκετούς λόγους οι οποίοι καθιστούν μη δυνατό τον «πλήρη παραλληλισμό» με τις ποικιλίες που καλλιεργούνται σήμερα, συμπληρώνοντας ωστόσο ότι «Θά μᾶς ἐπιτρέψη ὁμως νά διαπιστώσωμεν τήν ὑπάρχουσαν σχέσιν πρὸς τὰς σήμερον καλλιεργουμένας ποικιλίας, τήν γεωγραφικὴν αὐτῶν διανομὴν καί τήν ἐξαγωγήν ασφαλέστερων συμπερασμάτων περὶ τῆς προελεύσεως καὶ τῶν ἰδιοτήτων τῶν ἑλληνικῶν ποικιλιῶν...».

ISBN 978-618-83885-1-2

9 786188 388512 >

Το εγχειρίδιο «**Ελληνικές ποικιλίες αμπέλου: Οι ονομασίες τους στην ελληνική βιβλιογραφία – Εμπλουτισμένος οδηγός**» του ερευνητή του Τμήματος Αμπέλου του ΙΕΛΥΑ Γιώργου Μερκουρόπουλου, αφορά τη λεπτομερή καταγραφή των ονομασιών των ποικιλιών αμπέλου και των συνωνύμων τους όπως αυτές εμφανίζονται στη νεοελληνική βιβλιογραφία. Για κάθε ποικιλία αναφέρονται επίσης συνοπτικά πληροφοριακά στοιχεία που αφορούν τον τόπο καλλιέργειάς της, τον χρωματισμό της επιδερμίδας των ραγών της, και τη χρήση του καρπού. Για τη συγγραφή του εγχειριδίου χρησιμοποιήθηκαν εξειδικευμένες επιστημονικές εργασίες, όπως αμπελογραφικές περιγραφές πανεπιστημιακής εκπαίδευσης ή γεωτεχνικού ενδιαφέροντος, αλλά επίσης και πηγές ευρύτερου λαογραφικού χαρακτήρα, θέτοντας ως βάση την παραδοχή ότι η γλωσσική συνέχεια αποτελεί τον εκφραστή της γνώσης κάθε εποχής, και ταυτόχρονα τον διαχρονικό σύνδεσμο μεταξύ των ιστορικών περιόδων.

Η επισταμένη χρήση του εγχειριδίου, επιτρέπει στον αναγνώστη/μελετητή τη συγκριτική αξιολόγηση των διαθέσιμων δεδομένων, ενώ δευτερευόντως, αναδεικνύει σχέσεις μεταξύ τους, όπως επίσης και παραλείψεις ή ακόμη και λανθασμένες υποδείξεις. Διακρίνονται ονομασίες που πλέον δεν χρησιμοποιούνται, και επομένως παραμένουν λεκτικά απολιθώματα στη βιβλιογραφία, ενώ εντοπίζονται άλλες οι οποίες εμφανίζονται μετά από πολλά χρόνια απουσίας.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η μελέτη και εύρεση των ονομασιών προτείνεται όπου υπάρχει χρωματικός –ή άλλου είδους– προσδιορισμός να έπεται της κύριας ονομασίας με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο χρωματικός προσδιορισμός ακολουθείται από κύριο όνομα. Σε όλες τις περιπτώσεις, επιλέχτηκε η εφαρμογή της ελάχιστης παρέμβασης στην επεξεργασία του διαθέσιμου υλικού.

Το εγχειρίδιο είναι διαθέσιμο προς αγορά – για πληροφορίες επικοινωνήστε στο: merkouropoulos@elgo.gr